

Хресто-Воздвиженська церква с. Полиці

«Київ-Варшава» – ця траса поєднує європейську Польщу зі столицею України Києвом. Щодня по ній проїжджає тисячі мандрівників, і погляду кожного з них відкриваються красоти Волинського Полісся. Ось Ковель, далі Маневичі. Все більше трасу оточують ліси. Справа видніється величний Собор Чарторийського чоловічого монастиря – колишні володіння відомого українського роду.

Піднімаючись своїм авто зі сторони Козлинич, мандрівник виїжджає на міст річки Стир – кордону Волинської та Рівненської областей. Кожен, хто вперше проїжджає цією ділянкою дороги, дивується побаченому: над краєвидом височить пам'ятник творчої сили людини, гігант мирного атому – Рівненська АЕС.

А трохи далі по трасі вже рівненської землі здалека помітний блиск золотих куполів древньої поліської церкви – це Хресто-Воздвиженський храм села Полиці. Село розташоване неподалік автотраси Київ – Варшава, на відстані 8 кілометрів від рафалівської залізничної станції. Таке розміщення поселення в усі часи виділяло його поміж інших містечок та сіл нашої місцевості.

Нині це велике село. До Полицької сільської ради належать населені пункти Веретено, Іванчі, Сошники. Колись до полицької парафії були приписані ще й села Великий та Малий Жолудськ, Маюничі, Балаховичі та Кошмаки. У Сповідних відомостях за 1922 р. згадуються й назви забутих нині поселень та хуторів, таких як Мельники, Кошки, Ірини, Веретяничі, Шенявка, Берязник, Довге-поле та Івано-Натал'ївський хутір.

Перша згадка про село датується 1629 роком. У 1820 році Полиці ще були невеликим поселенням з 58 дворами. До кінця XIX ст. село вже налічувало 140 будинків та 954 жителів. Особливого розквіту Полиці досягнули на початку XX ст., коли неподалік була прокладена залізниця. У той же час поруч з селом почали розроблятися поклади базальту. Добре налагоджений транспортний зв'язок дав поштовх для розвитку торгівлі, тут відкривається крамниця, проводиться ярмарок. Цим видом діяльності займалися євреї, котрих у Полицях було багато. Згідно даних Сповідних відомостей, у 1922 році село налічувало 274 двори та 1655 жителів.

В усі часи прикрасою Полиць була православна Хресто-Воздвиженська церква, побудована у 1901 році. Історія зберегла згадку про ще два храми, котрі стояли у селі. Перший був зведений у XVI ст. й існував біля двохсот років. У XVIII ст. на його місці була побудована нова церква. Про неї згадується в архівних документах за 1820 рік. В ті часи настоятелем полицької церкви був священик Петро, Ільїн син.

Теперішній храм до нашого часу дивує своєю красою та гармонійністю побудови. Він є прикладом великої майстерності поліських будівничих. Дерев'яні бруси положені так щільно один до одного та рівненько, що в середині прямо по дереву зроблено розпис храму. Церква п'ятизрубна та велика за розмірами. Над навою великий восьмигранний барабан з «кокошниками» і маківками. В південному зрубі вхід. До прямокутного вівтаря з півночі і півдня прибудовані невеликі зруби – ризниця і паламарка. Територія храму огорожена кам'яним забором з кованими секціями. Після очищення території храму від велетенських дерев, церква показує всім проїжджаючим по трасі Київ-Варшава та іншим гостям села всю свою красу та велич.

Побудова полицького храму пов'язана з тяжкими обставинами життя місцевого полковника Константина Івановича Чекмарьова. Його дружина, Марія Миколаївна, захворіла на рак. Всі члени сім'ї полковника були глибоко віруючими людьми і звернули своє уповання на Бога. Гортаючи поживклі документи Волинського архіву, я натрапив на цікавий факт участі великого старця отця Іоанна Кронштадтського (1829-1908 рр.) у зведенні Воздвиженської церкви у Полицях: «Храм побудований у 1901 році тцанням місцевих прихожан та почившого настоятеля Кронштадтського Андріївського собора Іоана Сергієва».

Мало кому відомі сторінки біографії святого Іоанна, пов'язані з Україною та особливо з Волинню. Тут у нього теж було багато духовних чад, котрим він допомагав своїми настановами та молитвами. У 1892 році святий старець відвідав Київ та його святині, а у 1897 році він приїздив на Волинь, молився у Свято-Успенській Лаврі та звершував богослужіння у кременецькому Свято-Миколаївському храмі. Збереглися відомості про зцілення, звершені ним в той приїзд. Можливо, якраз тоді, вимучені горем полковник та його дружина, звернулися до відомого наставника за молитвою та порадою. Той благословив Константина Чекмарьова на будівництво храму у Полицях.

І це був не єдиний випадок підтримки отця Іоанна будівництва храмів у різних регіонах як Росії, так і України. Кронштадтський настоятель мав великий духовний вплив як на простих віруючих людей, так і на знатних осіб. І усіх він спонукав до добродійності, милосердя та храмобудівництва. Хтось особисто підтримував будівництво нових храмів, а багато хто вносив великі пожертви отцю Іоанну Сергієву, котрі він, в свою чергу, роздавав бідним, жертвував на храми, монастирі, богодільні та лікарні.

Збереглися відомості про те, що великий старець Іоанн не лише через своє пастирське благословення полковника Чекмарьова підтримував будівництво полицької церкви. Він безпосередньо матеріально допомагав у будівництві храму. В день його освячення святий Іоанн Кронштадтський подарував комплект богослужбового начиння. До наших днів збереглась пам'ятка про благословення святого старця – запрестольний хрест.

Отож, з благословення отця Іоанна та матеріальної підтримки полковника Чекмарьова у 1901 році був зведений прекрасний храм у Полицях в честь Воздвиження Чесного Хреста Господнього. Кожному Господь посилає свій життєвий хрест. З великим терпінням та надією на Промисел Божий, котрий веде кожну людину до спасіння, несла свій хрест сім'я Чекмарьових. Хвороба не відступила від Марії Миколаївни і вона померла. На одній із стін храму знаходиться бронзова табличка з фото дружини полковника та датами життя покійної. Тут же напис, який свідчить про велику тугу чоловіка за дружиною: «Неисповедимо, зачем понадобились сии страдания».

Хресто-Воздвиженський храм до нашого часу зберіг вид старовини та дух молитви. За останні роки трудами покійного настоятеля отця Валентина та прихожан церква набула нового вигляду. Заново були

перекриті куполи та дах, пофарбований фасад храму. Слід відмітити, що поточні ремонти ніяк не змінили особливостей архітектурного стилю та колориту храму, лише підкреслили їх.

Упевнено можна твердити, що Хресто-Воздвиженська церква села Полиці є взірцем зодчества місцевих майстрів та прикладом бережного ставлення віруючих людей до своєї церкви та його святинь.

Прокопчук С.

«Володимирецький вісник» . – 2013. - № 13 /28 берез./ .- с. 5